

Kommunal- og distriktsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Deres ref.
22/3214-2

Vår ref.
22/4021 - MCS

Dato
20.09.2022

Tillegghøring til ny ekomlov - datasenterregulering

Vi viser til Kommunal- og distriktsdepartementets (KDD) brev 7. juli 2022 med lenke til høringsnotat.

Justis- og beredskapsdepartementet (JD) har følgende merknader:

JD mener det er positivt at datasentrene i Norge underlegges regelverk tilsvarende den foreslåtte reguleringen for ekomtilbyderne. Vi støtter at det tas sikte på en samlet proposisjon, der registeringsplikt for datasentrene og krav til sikkerheten i sentrene inntas.

Etter JDs syn er det nødvendig at det nye lovverket på en helhetlig måte ivaretar hensynene til nasjonale sikkerhetsinteresser og kriminalitetsbekjempelse, og vi anmoder om at KDD i lovproposisjonen omtaler datasentrenes betydning for grunnleggende nasjonale funksjoner og virksomheter som understøtter disse. Registeringsplikt og krav til sikkerhet i sentrene må ha betydning ut over ønsket om «oversikt», som er omtalt i høringsnotatet. For å sikre myndighetene mulighet for å kunne forebygge, stanse og eventuelt etterforske alvorlig kriminell virksomhet, og forebygge bortfall av datasentertjenester som er av betydning for grunnleggende nasjonale funksjoner, er det etter JDs syn nødvendig at det nye regelverket utformes slik at ekommyndigheter og politi/PST sikres tilgang til nødvendig informasjon, og mulighet til å iverksette nødvendig tiltak.

JD viser til at Datasenterstrategien fra 2021 peker frem mot «...at datasenter blir vurderte for regulering i ekomregelverket og anna relevant regelverk for å ivareta digital tryggleik og nasjonale tryggleiksinteresser.» Det står også at «ei utgreiing av moglege regelverksendringar på dette området, vil ta sikte på å vareta omsyna til kamp mot kriminalitet og nasjonale tryggleiksinteresser, innenfor ramma av EØS-avtalen og andre internasjonale forpliktingar.» Det foreliggende utkastet til regulering

imøtekommer dette i noen grad, men er etter JDs syn ikke tilstrekkelig til å oppnå de omtalte formålene.

JD ber om at NSMs rapport «Norske datasenter og digital autonomi – fire sikkerhetsfaglige anbefalinger ved datasenter» av 17.01.2022 i større grad legges til grunn for KDDs videre arbeid med sikte på sikkerheten ved datasentre i Norge.

Politiets sikkerhetstjeneste (PST), Politidirektoratet (POD), Direktoratet for samfunnssikkerhet (DSB) og Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) avgir egne høringsuttalelser. JD viser særlig til PSTs høringsuttalelse av 6. september 2022, og slutter seg til innholdet i denne.

1. Koblingen til sikkerhetsloven

KDD omtaler i høringsnotatet at det «på noe sikt» også vil «vurderes om enkelte datasenter har så stor betydning for nasjonale sikkerhetsinteresser, at sikkerhetsloven bør gjøres gjeldende for disse. Dette er imidlertid ikke en del av kravene som foreslås innført nå.» Ikke minst i lys av det pågående arbeid med en stortingsmelding om utvalgte områder innenfor digital sikkerhet, vurderes det som uheldig å skyve vurderinger om å legge datasentre under sikkerhetsloven foran seg.

Det er dessuten i strid med sikkerhetslovens forutsetning om at alle sektorer selv til enhver tid er ansvarlig for å utpeke hva som skal underlegges loven. Dette kan enkelt omtales slik i lovproposisjonen: «For datasentre som er av avgjørende betydning for opprettholdelse av grunnleggende nasjonale funksjoner, vil sikkerhetslovens krav gjelde.»

2. Terskelverdien i forslaget til ekomforskrift § 1-10

KDD viser i høringsnotatet til at formålet med registreringsplikten er å sikre myndighetene en oversikt over datasenternæringen på lik linje med ekombransjen. Risikoen for at myndighetene ikke fanger opp aktører som tilbyr samfunnskritiske tjenester, synes ikke belyst i forslaget. Oversikt over næringen må innebære at man har kontroll på kritikalitet. Ettersom samfunnskritiske kunder kan holde til i et lite datasenter, som ikke overstiger en terskelverdi på 1 MW, foreslås det at terskelverdien utgår fra forslaget.

3. Datasenteroperatørens opplysningsplikt etter forslaget til ekomforskrift § 1-9 nr. 8

Etter forslaget skal datasenteroperatøren opplyse myndigheten om norske statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter, organer og virksomheter som er kunder hos datasenteret. Formålet med forslaget er å få en oversikt over hvilke datasentre som har samfunnskritiske kunder. JD viser til at også private rettssubjekter kan forvalte samfunnskritiske funksjoner, og således vil være en samfunnskritisk kunde.

Bestemmelsen bør utformes på en slik måte at også disse omfattes av opplysningsplikten etter § 1-9 nr. 8, for eksempel slik: «oversikt over norske statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter, foretak eller organ som er kunder hos datasenteret, samt over private kunder med virksomhet som driftes i datasenteret, og som har betydning for grunnleggende nasjonale funksjoner i henhold til sikkerhetsloven.»

4. Tilgang til oversikt over brukere – herunder sluttbrukere

I dagens trussel- og risikobilde, der aktører benytter en rekke virkemidler for å påvirke eller få innsyn i norske verdier og interesser, vil det kunne være situasjoner hvor myndighetene vil ha behov for å få innsyn i hele kundelisten til datasenteroperatørene, ut over det som omfattes av opplysningsplikten etter § 1-9 nr. 8. Deltagerne i Felles cyberkoordineringssenter – PST, NSM, Etterretningstjenesten og Kripos, har fremhevet behovet for tiltak for å hindre anonym utleie av digital infrastruktur, og tiltak for å sikre forsvarlig identitetsforvaltning. Det er helt nødvendig at datasenteroperatørene pålegges en plikt til å ha oppdatert kundeoversikt til enhver tid, slik at myndighetene kan få tilgang til listene når de har hjemmel til dette. Dette vil ikke minst være avgjørende når politiet i henhold til sitt hjemmelsgrunnlag kan begjære tilgang til opplysningene for å kunne stanse alvorlig straffbar virksomhet, f.eks. sabotasje eller andre ødeleggende nettverksoperasjoner. JD viser her til høringsuttalelsen fra PST.

5. Norges folkerettslige forpliktelser

Norge er i henhold til folkeretten forpliktet til å hindre at digital infrastruktur i Norge blir benyttet i digitale angrep mot andre land. I Norges formelle dokument til forhandlinger i FN i 2021: «NORWEGIAN POSITIONS ON SELECTED QUESTIONS OF INTERNATIONAL LAW RELATING TO CYBERSPACE May 2021» uttales blant annet følgende: «Furthermore, a State may be held responsible under international law if it knows or should have known that cyber operations that target third States are being carried out from or via its territory, and fails to take adequate measures.» Dersom et annet land har grunn til å tro at et datasenter i Norge benyttes på folkerettsstridig måte, vil landet under visse omstendigheter og på særlige vilkår kunne ha folkerettslig adgang til å beskytte seg.

JD viser til at det kan være grunn til at Norge benytter anledningen ved den nye ekomloven til å fastsette regler som vil bidra til at vi følger våre folkerettslige forpliktelser, ved å sikre at myndighetene kan få tilgang til opplysninger om datasentrenes kunder og virksomhet. Opplysningene vil kunne gi grunnlag for å gjennomføre tiltak for å stoppe en eventuell folkerettsstridig virksomhet.

6. Regulering av kryptovaluta

KDD viser i høringsnotatet til at datasenter som utvinner krypto, «[...] forvalter verdier attraktive for kriminelle aktører, både i form av servere og annen infrastruktur, samt tilgang til kraftressurser.» I omtalen av registreringsplikten (pkt 5.1) i forslaget til ny § 1-9 i ekomforskrift fremkommer: «Formålet med forslaget i annet ledd nr. 9 om at det skal opplyses et anslag på prosentvis andel av kraftforbruket som skal anvendes til utvinning av kryptovaluta, er for å kunne identifisere hvilke datasentre som driver kryptovalutautvinning og i hvilken grad.»

JD leser høringsnotatet dithen at informasjon om hvilke datasentre som anvendes til utvinning av kryptovaluta er nødvendig for å få oversikt over kraftforbruket. Det bes imidlertid om at proposisjonen problematiserer kryptovalutautvinning også opp mot hensynene til nasjonal sikkerhet og kriminalitetsbekjempelse for øvrig. KDD viser til at lovforslaget bare er ment å stille krav til sikkerheten for datasentre som digital infrastruktur, og vil ikke gripe inn i innholdsmessige forhold i sentrene. Etter JDs syn er

det viktig at hensynet til nasjonal sikkerhet tas inn som kriterium i relevant lov- og regelverk. JD anbefaler derfor at den nye ekomloven ivaretar hensynet til nasjonal sikkerhet, ikke minst i form av at også hensynet til bekjempelse av alvorlig kriminalitet ivaretas.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser

JD forutsetter at de økonomiske og administrative konsekvensene for politiet i forbindelse med økt bruk av politiattester omtales i proposisjonen. Selv om hver enkelt hjemmel for krav om politiattest ikke har vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser, blir den samlede belastningen for politiet som følge av stadig nye hjemler for krav om politiattester stor.

JD ber om å bli involvert i det videre arbeidet med lovforslaget.

Med hilsen

Kristin Hemmer Mørkestøl
avdelingsdirektør

Maria Collett Sælør
departementsrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur